

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata vt
Sacramento, & vt sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-vnctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quod sit Sacramenti subjectum, quàmque intentionem habere debeat, vt
validè Sacramenta recipiat. 12

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

ur, & ita docuit Suarez, Aegid. Bonac. Paul. Laymann. locis allegatis.

3. Prædictus caracter à tribus sacramentis Baptismo, scilicet, Confirmatione, & Ordine produciatur, sicuti definitum est in Concilio Florentino. in Decreto de Armenis & in Trident. sess. 7. can. 9. ibi, si quis dixerit in sacramentis, Baptismo, scilicet Confirmatione, & Ordine non imprimi caracterem in anima, hoc est signum quoddam spirituale, & indelebile, unde ea iterari non possunt, anathema sit. Colligiturque hæc veritas ex Paulo 2. ad Corinth. 1. dicente de sacramento Baptismi. Qui autem confirmat nos vobiscum in Christo, & qui vnxit nos Deus, & qui signauit nos, & dedit pignus Spiritus in cordibus nostris: vbi Paulus quatuor diuini Spiritus effectus enumerauit. Primò fidem, qua confirmamur in Christo. Secundo gratiam, & charitatem, qua vngimur. Tertio caracterem, quo in domesticos Dei sigillamur, & confignamur. Quarto testimonium bonæ conscientie, quod est pignus salutis æternæ. Et licet Chrysostom. Theophil. Theodoret, & Oecumen. ibi eundem effectum, scilicet gratiam, & charitatem omnibus illis verbis significari intelligant, quia gratia, & charitate Christo firmamur, & vngimur, & in filios Dei signamur, & salutis æternæ pignus habemus; attamen quia sacramento Baptismi indelebili signo in domesticos Christi designamur, ea de causa aptus D. Thom. qu. 63. art. 2. quem communiter expositores sequuntur de caractere signo perpetuo, & indelebili prædictum testimonium intelligunt, sicuti intellexisse creditur Cyrillus Hierosolym. in præfat. ad Catecheses, loquens de Baptismo, & Basil. lib. de Spiritu sancto cap. 12. & Epiph. hæres. 3. p. 2. med. Augustin. lib. 6. de Baptismo contra Donatistas cap. 1. & lib. 2. contra Episc. Parmen. cap. 13. & epist. 23. post medium. & 50. circa finem, & specialiter de caractere Sacramenti Ordinis August. sermo de gestu cum emerit. & lib. de bono coniugalit. cap. 24. & de caractere Confirmationis, lib. 2. contra lister Petilian. cap. 104. Denique Patres, & Doctores Scholastici passim hanc veritatem tradiderunt, vtpote communi Ecclesiæ consensu firmam.

4. Præter hæc tria sacramenta nullam aliud caracterem imprimunt, vt colligitur satis ex dicto loco Concilij Trident. assertis, ob eam causam tria illa sacramenta Baptismum, Confirmationem, & Ordinem iterari non posse, quia imprimunt caracterem, vbi tacite definit reliqua sacramenta iterabilia hoc effectu carere. Præter effectus ita singulares, supernaturalis, & diuini sacramentis tribuendus non est absque sufficienti auctoritate, vel ratione. At nulla est auctoritas Scripturæ, Patrum, vel Doctorem, ex qua leuissimè colligatur hunc effectum reliquis sacramentis præter Baptismum, Confirmationem, & Ordinem concedendum esse insuper nulla est ratio ad id asserendum cogens, sed potius ad negandum vrger contraria. Tum quia reliqua sacramenta præter illa tria iterabilia sunt. Tum quia illa suscipientes non designantur ex illorum susceptione in aliquod vltimus officium diuini cultus: nam penitentia sacramento mundantur à peccatorum macula, sed non inde destinantur in alterius muneris exercitium. Eucharistia susceptione gratia, & charitate nutriuntur, & ad vincendas tentationes roborantur, ad ipsamque tanquam omnium sacramentorum perfectissimum reliqua sacramenta dirigitur. Extrema Vnctione iuuantur in moris articulo. Matrimonio denique sustinentur onera illius status. Nulla igitur est causa, ob quam caracter dictis sacramentis concedendus sit. Atque ita docent ferè omnes Doctores cum D. Thom. qu. 63. art. 6.

5. Rursum insigniti caracteribus prædictorum Sacramentorum Baptismi, Confirmationis, & Ordinis ita firmiter eos retinent, vt per nullum peccatum quantumuis grauissimum amittant. Est conclusio de fide, quæ satis colligitur ex illo Decreto Eugenij IV. quod est in Concilio Florent. post vltimam sessionem, §. 5. Ecclesiasticorum, & ex definitione Trident. sess. 7. can. 9. Si enim hæc Sacramenta valde suscepta ob nullum peccatum commissum iterari, possunt, euident est caracteres, ex quibus hæc repetitionis puiatio prouenit non amitti. Quinimò non solum in hac vita, sed etiam in futura immutati perseuerant secundum probabiliorum sententiam: in beatis inquam ad eorum ornatum, honorem, & accidentalem gloriam: in damnatis ad eorum ignominiam, & penam; eò quod obligationibus, ad quas satisfaciendas Christi caracteribus insigniti erant, non satis fecerint. Sic S. Thom. qu. 63. art. 5. ad 3. Bonauent. in 4. dist. 6. par. 1. art. 2. qu. 5. Valqu. aliis relatis, disput. 134. cap. 5. num. 91. Aegid. de Couinch. qu. 63. art. 5. ibi Suarez. Bonac. disp. 1. qu. 5. p. 3. in fine, & alij.

6. Verum esto maneat caracteres prædicti post hanc vitam, non tamen manet potestas nec ministrandi, nec suscipiendi sacramenta, quia sacramenta pro solis viatoribus sunt instituta, ac proinde soli viatores ea suscipere, vel ministrare possunt. Sic prædicti Doctores, specialiter Valq. dicto c. 1. n. 63. Aegid. qu. 63. art. 5. in fine. Suarez. ibi. Ex quo fit caracteres non esse formaliter potentia suscipiendi, vel ministrandi sa-

Ferh. de Castro Sum. Mor. Pars I V.

cramenta, aliàs frustra manerent post hanc vitam, si nullum sui exercitium habere possent. Sunt tamen signa in hac vita harum potestatum actualium; in futura vita sunt signa has potestates præcessisse.

Quòd si aliquis mortuus diuina potentia, resuscitetur iterum moriturus, cum eo tempore viator existat, potestatis per Baptismum, Confirmationem, & Ordinem concessis gaudeat, sicuti gaudebat, antequam è vita decederet. Quia hæc potestates ob decessum à via perierant. Posito ergo ad vitam rediit, potestates redire debent, siquidem deuo baptizandus, confirmandus, & ordinandus non est, Suar. Aegid. Valq. locis allegatis. & Bonac. dicta d. sp. 1. qu. 5. p. 3. n. 6. in fine.

PUNCTVM XII.

Quod sit Sacramenti subiectum, quam intentionem habere debeat, vt validè Sacramentum recipiat?

1. Solum homines viatores sunt sacramentorum capaces.
2. Sed non omnes omnium.
3. Infantes eorum sacramentorum, quorum sunt capaces non indigent vlla propria intentione ad ea recipienda.
4. Adulti propriam intentionem, seu voluntatem recipiendi sacramentum habere debent.
5. Hæc intentio debet esse simpliciter libera.
6. Non requiritur quod sit actualis, vel virtualis. Sufficit habitualis.
7. Nec opus est præcessisse actuale sufficit, si præcesserit inter-pretatiua Penitentia sacramento excepto.
8. Nulla alia dispositio præter dictam voluntatem ex parte suscipientis requiritur Penitentia sacramento excepto.

1. **F**ide Catholica firmatum est solos homines viatores Sacramentorum capaces esse, quia pro solis illis, & in eorum peccatorum remedium sunt sacramenta à Christo Domino instituta. Sic D. Thom. ab omnibus receptus. qu. 64. art. 10. Ex quo fit nec Beatos, nec damnatos capaces esse sacramentorum. Quia nec Beati augmentum gratiæ recipere possunt, nec damnati peccatorum remedium. Hinc à fortiori constat Angelos, siue Beatos, siue damnatos incapaces esse sacramentorum, quia in statu beatitudinis incrementum habere non possunt, in statu vero damnationis non possunt habere remedium. Et præterea quia Sacramenta sunt signa materialia, & sensibilia, & consequenter inepta Angelis, qui sunt pure spirituales. Non enim absque speciali miraculo res corporeas, & materiales tangere spiritus possunt, & per mutuum contractum sanctificare. Sic Henricus lib. 1. de sacram. cap. 2. num. 1. Suarez, disput. 14. sect. 1. circa finem. Reginald. lib. 26. num. 50. Bonac. disp. qu. 6. part. 1. n. 3. & alij.

2. Verum etsi soli homines viatores capaces sacramentorum existant, sed non omnes omnium. Nam puer ante usum rationis, & perpetuo amentes penitentiam percipere non valent, nec sani Extremæ Vnctionis sacramentum, nec femina ordinem, neque perpetuo imponentes, carentesque vsu rationis matrimonium. Nam sicut quodlibet sacramentum petit ex diuina institutione, vt fiat sub tali signo sensibili ex eadem institutione petit, vt fiat circa tale subiectum. Sic Henricus lib. 1. de sacram. cap. 2. num. 2. & 3. Suarez, disput. 14. sect. 1. circa finem Bonac. disp. 1. qu. 6. punct. 2. in fine, Filiuc. tr. 1. c. 8. qu. 1. & alij.

3. Quam verò intentionem subiectum capax habere debeat, vt validè Sacramentum suscipiat, breuiter superest explicandum.

Et quidem de infantibus, antequam usum rationis attingant, cum nullam intentionem habere possint, vtpote carentes voluntate, liberèque consensu dicendum est vel esse omnium sacramentorum incapaces, quòd est falsissimum, vel affirmandum absque vlla propria voluntate, aut intentione capaces fore aliquorum sacramentorum. Quorum autem capaces sint, dicendum est, cum de singulis sacramentis instituentis sermonem. Sed nunc breuiter dico omnium sacramentorum præter Penitentiam, Extremam vnctionem, & Matrimonium capaces esse, eò quod reliqua sacramenta iis tribus exceptis non postulant ad suos effectus necessariò propriam suscipientium voluntatem præcessisse. Secus verò est de Penitentia, Extrema vnctione, & Matrimonio: nam Penitentia materia remota sunt peccata actualia commissa, & Extremæ Vnctionis materia sunt horum peccatorum reliquæ, seu venialia peccata. At infantes ante usum rationis incapaces sunt vllum peccatum actuale committendi. Ergo incapaces sunt Extremæ Vnctionis, & Penitentia. Matrimonij verò constat incapaces esse nam Matrimonium fundatur in contractu, & libero contra hentium consensu, quem infantes habere nequeunt.

4. Restat igitur, vt solum controuersia sit de adultis, quam volun

voluntatem, seu intentionem habere debeant, vt validè sacramentum recipiant? Nam aliquam propriam voluntatem habere debere firmant ferè omnes Doctores sequentes D. Thom. qu. 68. art. 7. teste Suar. disput. 14. sect. 2. concl. 1. Egid. de Coninch. q. 64. art. 8. dub. 5. à num. 98. & seqq. Bonac. disp. 1. q. 6. pun. 2. num. 1. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 1. cap. 6. n. 4. Etque expressè sententia D. Augustin. relati in cap. cum pro parvulis de consecrat. dist. 4. differentiam assignans inter parvulos, & adultos baptizandos, inquitque non valere baptismum collatum ei qui consentire potest, si non consentiat. Idem constat ex cap. maiores de Baptismo, §. item quaritur. Vbi Innocent. loquens de eo, qui iniunctus ad Baptismum traditur ait: Ille verò qui nunquam consentit, sed penitus contradicit, nec rem, nec caracterem suscipit sacramenti: quia plus est expressè contradicere, quàm minimè consentire, quasi diceret qui nunquam consentit, nec rem, nec caracterem suscipit, ergò neque ea suscipit, qui sacramentum recipiendo contradicit. Et licet in fine capituli dixerit Innocent. tunc sacramentum esse validum, cum obicem voluntatis contrarie non inuenit obstantem, non inde inferitur, validum esse sacramentum, cum nullam adultus voluntatem haberet. Tum quia nullam habere voluntatem, est habere voluntatem contrariam. Tum quia vix contingere potest, quòd adultus careat voluntate recipiendi baptismum, quia contrariam illius voluntatem habeat. Ratio à priori est diuina institutio, quam ex communi Doctorum consensu colligimus. Ex eo quòd incongruum erat Christum Dominum prærium suæ redemptionis communicare velle his, qui nec minimam voluntatem habent, cum possint, vt sibi committatur. Itemque alienum est à diuina bonitate in suum obsequium, & mandatorum obseruationem inuoluntarios milites consecrare, & initiare. Neque obstat Glossa in dicto cap. maiores de Baptismo verbo perdurare, & in cap. solet verbo simulatio, & verbo implorandum de consecrat. dist. 4. asserens baptismum recipi ab eo, qui ore tenus consentit absque vlla animi voluntate, quia debet intelligi baptismum recipi quoad forum Ecclesiæ, & hominum præsumptionem, non tamen re ipsa. Neque item obstat Florent. Concilium dixisse tribus tantum sacramentum perfici, materia, forma, & intentione ministri. Nam esto intentionis suscipientis mentionem non fecerit, non idèò inferitur necessariam non esse in adultis propriam habentibus voluntatem: sed solum inferitur intentionem suscipientis non semper esse necessariam in omnium Sacramentorum receptione, siquidem parvuli, & perpetuò amentes plurimum sacramentorum absque propria intentione capaces existunt. Et sacramentum Eucharistiæ, cum non consistat in vñu, absque vlla suscipientis intentione conficitur. Adde sub materia intentionem suscipientium comprehendendi in sacramentis quæ consistunt in vñu.

5. Sed qualis debeat esse voluntas, quàm suscipientis adulti habere debent? Dicendum est debere esse simpliciter liberam, quia debet esse humana, & rationabilis, ac proinde immunis à coactione absoluta, sicuti expressè definitiuit Innocent. in cap. maiores de Baptismo, & Concil. Carthagin. 3. cap. 34. Dixit simpliciter liberam, vt indicarem ex metu graui supradictam voluntatem non vitari. Nam esto metus grauis voluntarium diminuat, non tamen libertatem integrè tollit, ideoque non impedit quin sacramentum ex metu graui susceptum validum sit. Sic expressè ex communi sententia tradit Suar. disput. 14. sect. 2. concl. 1. Egid. de Coninch. qu. 64. art. 8. dub. 5. concl. 2. Quòd si obicitas te posse omnino coactum Eucharistiæ recipere, ergò ad receptionem sacramenti voluntas simpliciter libera suscipientium non requiritur. Respondendo te solum materialiter suscipere sacramentum Eucharistiæ, si omnino coactè, & inuoluntariè suscipias; illa enim susceptio sacramentalis non est, quia non est sacramenti humanus vsus ac proinde nec mittit animam, cum Christo vnice: sicuti benè notauit Suar. dicta sect. 2. in medio. Bonac. disp. 1. q. 6. p. 2. à n. 3.

6. Sed hæc libera voluntas ad sacramentum suscipiendum requisita non est opus vt sit actualis, aut virtualis, cum sacramentum suscipitur, sufficit si habitualiter existat, qualis censetur esse, si aliquando actualiter existit, nec vnquam retractata fuit. Colligitur ex Concilio Atracis. 1. c. 11. alias 12. asserente conferendum esse baptismum inuito obmutescenti, si antea petierit. Et ex Concilio Carthagin. 3. cap. 34. & tradit expressè Suar. disput. 14. sect. 2. conclus. 1. Egid. de Coninch. q. 64. art. 8. dub. 5. concl. 4. Valent. 1. q. 2. pun. 2. ad finem Bonac. disp. 1. q. 6. punct. 2. n. 8. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tra. 7. cap. 6. n. 4. Ratio verò est, quia cum sacramenta in suscipientium vilitatem sint instituta, deicit Christum Dominum pro illorum susceptione qualibet suscipientium voluntate contentum esse, esto in ministro sacramenti saltem virtualis voluntas conficiendi sacramentum requiritur.

7. Adde neque opus esse ad validè sacramenta suscipienda (Sacramento Penitentiae excepto) expressam volunta-

tem illorum præcessisse, sufficit si præcesserit interpretatiua, & virtualis, quæ censetur esse dum quis vult seruare omnia Ecclesiæ præcepta, sibi que remedia ad salutem necessaria applicari. Nam eo ipso vult, vt sibi sacramenta quibus indiget, conferantur: ob quam causam adulto contrito, vel attrito conferri potest baptismus, quia voluntatem habuit saltem virtualem suscipiendi medium sibi necessarium ad salutem. Et baptizato ægotanti, catholicèque viuenti concedi potest sacramentum Eucharistiæ, & Extremæ-Vnctionis, quia baptismus suscepto ea catholice vite professione censetur voluisse omnia remedia à Christo instituta in hominum salutem sibi applicari, cum illis indigerit. Excepi Penitentiae sacramentum, eò quòd materia illius sine actus ipsius suscipientis. Debet ergò esse voluntas expressa. Sic Suar. disp. 14. sect. 2. concl. 1. circa finem. Egid. de Coninch. q. 64. art. 8. dub. 5. concl. 4. Paul. Laymann. lib. 5. tra. 7. cap. 6. n. 4. Bonac. disp. 1. q. 6. p. 2. à n. 8.

8. Præter dictam voluntatem, seu intentionem suscipiendi sacramenta nulla alia dispositio ex parte suscipientium requiritur, vt valida sit illius susceptio. Excepi sacramentum Penitentiae ob rationem nuper dictam, quia actus suscipientis, scilicet peccatorum confessio, illorūque contritio, vel attritio materia sunt illius. Sic tanquam omnino certum tradit Suar. disput. 14. sect. 2. conclus. 2. Colligiturque apertè tum ex Concilio Florent. Decreto de vnione, tum ex Trident. sess. 6. Stante enim materia & forma, & intentione nihil est, quòd ad valorem Sacramenti desideretur.

PUNCTVM XIII.

Quam dispositionem habere debes, vt licitè sacramenta suscipias.

1. Quadam præmissis tractantur pro intelligentia questionis.
2. Si ad sacramentum accedis iustus, & sanctus, nulla alia dispositio requiritur præter voluntatem suscipiendi sacramentum ad obtinendum præcipuum illius effectum: ad obtinendum secundarium debes veniali peccato saltem actuali carere.
3. Si mortali actuali grauatus existas etiam si ignores debes contritionem, vel attritionem saltem cum Sacramento habere, vt effectum sacramenti obtineas.
4. Si solum originali peccato grauatus, cum adultus sis, non indiges penitentia, bene tamen fide, & sp̄e.
5. Consciis mortalis commissi si ad penitentiam, vel baptismum accedas satisfactis attritionem habens. Secus si alia sacramenta sis suscepturus.
6. At si credis te esse contritum, cum tamen solum attritus sis, obtines gratiam aliorum sacramentorum.
7. Aliqui affirmant solo actu fidei, & sp̄e te sufficenter disponi ad gratiam in Baptismo, vel Penitentia obtinendam, esto peccatum actuale commiseris.
8. Contrarium probabilius est. Fitque satis fundam. n. præcedenti adducto.

1. Præmitto sacramenta alia esse instituta per se in remedium peccati, qualia sunt Baptismus, & penitentia; alia instituta per se in gratiæ augmentum, qualia sunt reliqua omnia præter baptismum & penitentiam. Deinde præmitto te posse, cum ad sacramentum accedis sentire grauatum aliquo peccato mortali commisso, vel ignorare grauatum esse, esto grauatus sis. His positis.

2. Dico primò, si absque nullo peccato mortali, sed iustus, & sanctus ad sacramentum accedas, nullam aliam dispositionem præter voluntatem suscipiendi sacramentum teneris habere, vt absque mortali sacramentum suscipias, illiusque effectum præcipuum, scilicet gratiæ augmentum obtineas; quia sacramentum ritè suscipis, cum obicem gratiæ recipiendæ non apponis: at existens in gratia nullum obicem apponis illius augmento. Ergò sic Suar. ex communi sententia, disp. 7. sect. 4. concl. 4. Egid. de Coninch. q. 62. art. 1. dub. 2. concl. 6. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tra. 1. cap. 6. concl. 3. Bonac. disp. 1. q. 6. pun. 2. num. 10. Verum est ad suscipiendum sacramentum, præcipuumque illius effectum obtinendum, nulla alia dispositio, cum iustus es, præter illius suscipiendi voluntatem requiritur, attamen vt effectum secundarium obtineas requiritur necessariò, ne in illius susceptione veniale peccatum committas. Si enim actuali complacencia peccati venialis committis sacramentum suscipias, vel in illius susceptione te irreuerenter gesseris, impedis tum illius peccati venialis remissionem, tum specialem Dei fauorem tibi fortè concedendum, si liber ab omni macula etiam veniali, & debita cum reuerentia sacramentum susciperes. Ab hac conclusione excipiendum est sacramentum Penitentiae, eò quòd etiam ab homine iusto suscipi non possit absque peccatorum contritione, vel attritione, quia est pars illius, sicuti notant prædicti Doctores.

j. Dico